

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

„Ma, ha az ő szavát halljátok, ne keményítsétek meg a szíveteket.”

2011. február

- Zsid 3, 7-8 -

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület lapja

Kovács László (ev. lelkész, Sand)

A hónap igéje: A teremtett világ maga is meg fog szabadulni a romlandóság szolgaságából Isten gyermekeinek dicsőséges szabadságára. (Róm 8,21)

Amikor elolvastam ezt az igét, az jutott eszembe, hogy életünk során hány olyan jelentős alkalom van, amire várakozunk. A kisgyermek várja, hogy több napos távollétből hazatérő szülője

táskájából milyen ajándék bukkan elő. A diák várja a tanóra végét, a tanév végét, a diploma megszerzését. A felnőtt fiatal ember várja, hogy megtalálja azt a munkahelyet, ahol kiteljesedhetnek képességei, és várja, hogy megtalálja élete párját. A szülők várják, hogy felnőtt gyermekeik és az unokák hazajöjjenek a szülői házba. Gyakran megtörténik, hogy az élete utolsó heteit élő beteg ember megvárja karácsony ünnepe, hogy még egyszer találkozhasson szeretteivel, és ezután engedi el életét.

Mindig várunk valamire. Mindannyian úgy érezzük, hogy állomásról állomásra haladunk az úton. Sokszor nehéz a várt eseményhez vezető út, meg is gyengül bennünk a kitartás, hiszen oly távolinak tűnik a cél. Majd újra erőre kapunk, haladunk tovább afelé, amire várunk. Az egyik elért célt újabb és újabb követi, hiszen valamire mindig várunk.

Pál apostol szavaiból kiderül, hogy velünk együtt az egész teremtett világ arra vár, hogy célhoz érjen, ugyanakkor ez a várakozás nem rövid vagy középtávú célokra irányul, hanem a legvégső célra. Az egész teremtett világ velünk, emberekkel együtt a mulandóságnak kiszolgáltatva él. Az apostol ezt nevezi

szolgaságnak. A mulandóság fájdalma, terhe és végső soron a halál egész földi életünkre árnyékot vet.

Lelkünk mélyén mindig vágyakozunk a mulandóság és tökéletlenség szolgaságából az örökkévalóság és tökéletesség felé. A keresztyénségen kívül a különböző vallások a maguk sajátos módján keresik, kutatják a mulandóból az örökkévalóba vezető utat. Olyan cél ez, ahová megérkezve nem vezet tovább út, hiszen a töredékesség árnyékából a teljesség fényébe érkezik meg az ember.

Ezt az utat azonban egyetlen ember sem képes bejárni. Ezt az utat egyedül Jézus Krisztus volt képes bejárni, méghozzá fordított irányban: az örökkévalóságból mulandó világunkba lépett. Eljött értünk, hogy ő maga legyen az út, hogy vele és általa végre ne csak lelkünk mélyén félszegen tapogatózva, hanem a hit és értelem bátorságával és biztonságával haladjunk a beteljesedés, kiteljesedés felé.

Van azonban egy nagy különbség az emberek és egyéb teremtmények között. Mi nemcsak a jövő eseményeként tekinthetünk a beteljesedés felé, hanem a cél, amely felé haladunk, már elkezdett megvalósulni a mi földi életünkben. A teremtett világ majd csak az újjáteremtésben lesz szabadabbá a mulandóság törvényeitől. A mi emberi életünkben azonban már most, földi utunkon elkezdődhet és működhet az gyökeresen új, amely majd az újjáterem-

téskor lesz teljessé. Ezt a gyökeresen újat a Biblia úgy említi: ISTEN ORSZÁGA. Jézus maga tanított minket így imádkozni: „Jöjjön el a te országod”. Minden alkalommal, amikor így imádkozunk, nem kevesebbet kérünk, mint hogy jöjjön el ez az ország, amely nem más, mint az újjáteremtés valósága. Ennek eljövetele nem tanítás, hanem személyhez kötött: Jézus személyéhez. Jézusban ma is eljön közénk célunk, melyet várunk és remélünk: az Istennel megbékélt és így helyére került ember békessége. Pál apostol ezt nevezi úgy, hogy „Isten gyermekeinek dicsőséges szabadsága”.

Isten megajándékoz minket a teljesség előízével Krisztusban, az igében, a keresztség és úrvacsora szentségében, a testvéri közösség vigasztalásában. Várakozásunk tehát nem hiábavaló, mert már elkezdődött, és a maga krisztusi útján halad szabadulásunk. Ezt az utat a még ránk vonatkozó mulandóság és a már elkezdődött örökkévalóság különös feszültségében, olykor belső harcával éljük. Akik ebben élnek, mégis Isten kegyelme csodájaként élnek és vallják, hogy a végcél, a beteljesedés, amire olyannyira várunk, már most elkezdett megvalósulni – Krisztus által, bennünk és közöttünk.

Urunk és Megváltónk! Úton lévő egyházzal összhangban kérünk, hogy már mulandó földi életünkben is teremtsd meg és naponként újítsd meg bennünk a veled való közösség, az örök élet ajándékát és örömét. Add, hogy e hitből élve örömmel várjuk a mennyi célba érkezést, és a hit, reménység és szeretet tőled kapott erejével járassuk hátralévő utunkat a mulandóságban. Ámen.

**A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület
főbb információi, eseményei**

MEGHÍVÓ

Szeretettel hívunk minden testvérünket hagyományos

EGYHÁZKERÜLETI NAPUNKRA,

amelyet Pápán az evangélikus templomban
(Pápa, Gyurácz Ferenc u. 1.)
tartunk **2011. február 26-án** (szombaton).

**Emlékezés Payr Sándor egyháztörténész
születésének 150. évfordulójára**

Program:

- 10.00 kezdő áhítat – Ittész János püspök
- 10.30 a Gyurácz Ferenc Ev. Általános Iskola tanulóinak szolgálata
- 11.00 a megjelenő Payr Sándor emlékkötet bemutatása
– Kende K. Péter, a Luther Kiadó igazgatója
- 11.15 Reformáció500 és a digitális könyvtár.
Készülés az évfordulóra. – dr. Hubert Gabriella tud. munkatárs
- 11.45 Payr Sándor életrajza – Polgárdi Sándor esperes
- 12.00 Payr Sándor bibliográfiája – dr. h.c. Keveházi László
egyháztörténész
- 12.15 Emléktábla avatása a gyülekezeti terem homlokzatán –
Polgárdi Sándor esperes és Áldozó Tamás alpolgármester
- 12.30 Ebéd
- 14.00 Püspökjelöltek bemutatkozása, fórum
a Tarczy Lajos Ált. Iskola aulájában.
- 15.30 Záró áldás

Az ebédlétszám miatt nyomatékosan kérjük testvéreinket, hogy
részvételi szándékukat **legkésőbb február 21-ig** jelezzék
a szokásos módon a győri püspöki hivatalban.

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület Elnöksége

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben történő püspökválasztás 2011. évi menetrendje:

- Március 17–27. között a püspökválasztás első fordulója
- Március 31. jegyzőkönyvek megküldésének határideje
a kerületi szavazatszámoló bizottsághoz
- Április 29–május 8. között a püspökválasztás
második fordulója (Ha szükséges!)
- Május 12. jegyzőkönyvek megküldésének határideje
a kerületi szavazatszámoló bizottsághoz

A Győri Evangélikus Egyházközség és a bécsújhelyi németajkú evangélikus gyülekezet között egy évtizeddel ezelőtt megszületett testvérgyülekezeti kapcsolat megújítása céljából január 7-én, pénteken küldöttség utazott Győrből a burgenlandi kisvárosba. A Jánosa Attila lelkész vezette delegáció találkozott az ottani gyülekezet vezetőivel, többek között Wolfgang Salzer lelkésszel, és Joachim Wleczek gyülekezeti munkatárssal. A délelőtti folyamán Erich Schrödl levéltárigazgató vezetésével megtekintették a város nevezetességeit, majd ebéd után áttekintették a közeljövőre tervezett közös programokat, találkozókat. A megbeszélésen részt vett Michael Heinrichs ágfalvi lelkész, valamint Jánosa Enikő gyülekezeti tag – a Péterfy Evangélikus Oktatási Központ képviselőjében –, Macher Sándor másodfőnököse és Menyes Gyula püspöki titkár is.

Ittész János, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspöke az ökumenikus imahétén hétfőn Kaposváron, kedden Székesfehérváron a római katolikus templomokban, szerdán az esztergomi bazilikában, csütörtökön Győrben a református templomban, pénteken Ménfőcsanakon a csanaki Szt. Kereszt Felmagasztalása rk. templomban, valamint szombaton a veszprémi Szt. Mihály bazilikában (képünkön) és vasárnap a répcelaki evangélikus templomban szolgált igehirdetéssel.

Fotó: Bereczky Gyula

**Egyházunk Elnöksége ebben az évben is kéri
gyülekezeti tagjainkat és minden
– egyházunk szolgálatát támogató –
adózó állampolgárt, hogy adójuk
egyházak részére felajánlható 1%-át a
Magyarországi Evangélikus Egyház
részére ajánlják fel, melynek technikai száma:**

0035

Köszönettel a MEE Elnöksége

Egyházkerületünk honlapja az interneten:

<http://nyugat.lutheran.hu>

A Dunántúli Harangszó az interneten:

www.harangszo.hu

Egyházunk honlapja az interneten:

www.lutheran.hu

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

**A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus
Egyházkerület lapja**
Megjelenik havonta, dunántúli terjesztésben

**Lapunk legközelebbi száma
2011. március 13-án
jelenik meg**

Felelős szerkesztő: Menyes Gyula
Megrendelhető a szerkesztőség címén: (20/824-4222)
Evangélikus Püspöki Hivatal 9021 Győr, Bajcsy Zs. út 26.
Telefon: 96/516-160 96/516-162 Fax: 96/516-169
Postacím: 9001 Győr, Pf.: 1639
Kiadja a Soproni B. D. Evangélikus Gimnázium (Liceum)
Felelős kiadó: Tölli Balázs
Telefon: 99/512-430
Készült: Újsziget-rotta Sárvár – 900 példányban
Kapható: a templomokban, gyülekezeti iratterjesztésben
Előfizetési díj egy évre 1400 Ft, külföldön 40 €
E-mail: harangszo@lutheran.hu
Internet: www.harangszo.hu
ISSN 1416-9770

Fehér Károly (ny. ev. esperes, Székesfehérvár)

Jelek, jelképek, szimbólumok

33. Vessző, bot, pásztorbot

A bot valószínűleg egyidős az emberrel. Az Ótestamentum megengedi, hogy ott lássuk a pásztor Ábel kezében, de Káin kezében is. Káin talán éppen Ábel lett pásztorbotjával ütötte le a testvérét. A munkaeszközből gyilkos eszköz lett. Az eszköz anyaga nem változott, de az az indulat igen, amely kézbe adta. Káin botja Káin szívbéli indulatának a meghosszabbítása és jele. Talán meg lehetne fogalmazni a közmondás („Ha Isten akarja, még a kapanyél is elsül.”) ellenpárját is: ha az ember akarja, még a segítő bot is gyilkolhat.

A bot a nincstelen vándor jelképe is. A család miatt menekülő vándorlásra kényszerült Jákob hazatérőben azzal henceg, hogy amikor elmenekült hazulról, nem volt egybe a botnál, de most gazdag emberként tér haza (1Móz 32,11). Igaz, hogy most meg gazdagsága az a bot, amellyel dirigálni szeretné Ézsau indulatát.

Az Egyiptomból való szabadulás, a kivonulás elbeszélésében különös szerepet játszik a bot. Néha alig lehet kibogozni, kinek a kezében van: Istenében, Mózesében vagy Áronban. Néha szinte azonosul Isten hatalmas kezével. Büntet vele (2Móz 8,1; 12–13), és szabadít. Bizalom jele is lehet, de a bizalmatlanságé is. Isten megharagszik Mózesre, mert Mózes kétszer üt botjával a sziklára. Bizalmatlan Isten ígéretével szemben. A második ütással be akarja biztosítani magát. A maga szándékával akarja még hatékonyabbá tenni Isten ígértét.

A „kölyöknek” minősített Dávid, a pásztorgyerek, Góliát ellen indulva is magával viszi botját. Ki is váltja vele Góliát gúnyos kacaját: „Hát kutya vagyok, hogy bottal jössz ellenem?” (1Sám 17,43). Dávid azonban nem a pásztorbotját használja fegyverként.

Jézus kitiltja tanítványai úti felszereléséből az elemőzsiszariszárnyával és a lábat kímélő saruval együtt a botot is (Mt 10,10). Ellátásukról, kiszolgáltatottságuk védelméről valaki más gondoskodik.

Nem véletlenül idézem most a 23. zsoltárt. A keresztény ember Jézus képét látja a sorok mögött. Egymásra vetül a zsolttár és János 10. üzenete. A zsolttárt olvasom és Jézust hallok. Hozzá száll a hála és a bizalom éneke: „Vessződ és botod megvigasztal engem.” Olyan gazdag ez a zsolttárvers, hogy szinte versengenek a fordítók, hogyan adhatnánk vissza ennek a vesszőnek és botnak jelentés-gazdagságát. „Botod, pásztorbotod biztosságot ad.” (Rk. fordítás) „Oltalmazol és vezetsz” – hangzik egy másik értelmezési kísérletben.

A pásztorbot szimbóluma ősrégi. Egyiptom fáraósobrain, a mellen keresztbe tett kezekben együtt jelenik meg a pásztorbot és a sokágú korbács. A gondoskodó hatalom és a kíméletlen uralom jeleként. A jó Pásztor botja az utánunk nyúló, irgalmas hatalma felé terelő szeretetének a szimbóluma. A fáraó botja muzeális emlék, turisták számára való látványosság. Jézus Krisztus pásztorbotja azonban ma is „működik”. Igaz, hogy az egyházművészet alkotásaiban a pásztorbotnál is fontosabb hangsúly esik a jó Pásztor vállára: hordozza a kifáradt, erőtlen, talán meg is sebesült, megtalált bárányt. Egyházkerületünk pecsétjén is ezt látjuk. Érdekes, hogy a pásztorbot helyett a termést szelelő, a búzát a polyvától elválasztani segítő szórlólapátot tartja kezében.

A pásztorbot korán lett keresztény szimbólummá. Először a szerzetes apátok kezében. Egyesek bot, keresztvégeződéssel. De a kereszt vízszintes szára enyhén lefelé hajlik. Rá lehet támaszkodni. A XI. században a pásztorbot feje kampóba görbül a mentő,

„gödörből” kihúzó szeretet jeleként. A kampó néha kígyófejben végződik, a legyőzött gonosz jeleként.

A pásztorbot szimbolikáját talán az a XII. századból való elefántcsont fejű remekmű fejezi ki legjobban, amelyen a kampó görbületén lecsúszó, zuhanó emberalak felé egy másik ember nyúl két kézzel, megjelölve a vesztébe zuhanót kereső és megmentő Krisztust. VI. Pál kezében láttuk azt a pásztorbotot, amely látványában is feledteti a barokk tobzódó gazdagságát, ékkövekkel díszített ötvösművészeti pásztorbotalkotásait. Az egyszerű bot enyhén előrehajló vége tulajdonképpen feszület. Egyértelművé teszi, hogy ki és hogyan jó pásztor.

Evangélikus területen a skandináv egyházak püspökei kezében láthatjuk a pásztorbotot, örökölt régít és mai, egyszerűségükben is Krisztusra és szolgálata természetére utaló remekeket. Német területen Hannover püspöke, aki a reformációkor evangélikussá lett Loccum ciszterciata monostorának apátja is, visel pásztorbotot.

Magyarországi Evangélikus Egyházunk püspökeinek ugyan nincsen pásztorbotja, de a püspöki katedra kérdése, valamint a püspöki eskü szövegében felfénylik a pásztorbot szimbolikája: „Egyházkerületünket lelkipásztori szeretettel kormányzom, a felügyeletem alá tartozó lelkésztestvéreimet és munkatársaimat szolgálatukban támogatom, testvéri közösségüket építem, a liturgia rendjén és az igeszolgálat tisztaságán öröködöm, egyházi életünk jó rendjét és békéjét a nekem adott isteni kegyelem és emberi erő mértéke szerint hűséggel szolgálom. Isten segítsen erre. Amen.”

Egyházkerületünk püspökválasztási folyamatában könyörögjünk azért, hogy a pásztorbot jelképessége, tárgyi kellék nélkül is beszédes jel legyen gondolkodásunkban.

Dr. h. c. Keveházi László (ny. ev. esperes, egyháztörténész, Kőszeg)

Payr Sándor, a dunántúli egyháztörténész II.

Út a katedráig

Gyermekkoráról nem sokat tudunk. A pápai népiszkolából, amelyet látogatott, *Tompa Zsigmond* tanítójáról emlékezik kedvesen. Tizenegy éves volt, amikor *Gyurátz Ferenc* pápai lelkész lett. Így ő már a népiszkolában Payr hitoktatója is volt. „Katonai fegyelem alatt álltunk, annyi bizonyos, de sok szépet is tanulhattunk. Szégyen lett volna nem tanulni” – vallja egy írásában.

A népiszkola után a középiszkola következett, ebben az időszakban Payr Sándor a pápai református kollégium lakója volt, annak szelleme is nyilván hatott későbbi életére. Nyolc osztályon keresztül ismét Gyurátz volt a vallástanára, a hittanórák és egyéb egyházi alkalmak felejtethetetlen hatással voltak az ifjúra. Innen a tisztelet, „rajongás” és később Gyurátz életrajzában megírása. Minden bizonnyal a református kollégium, a vallástanára és lelkipásztorja példája együtt hathatott abban, hogy ő is úgy döntött még

az érettségi vizsga előtt: az egyház Urának szolgája akar lenni.

1882–1885 között volt a soproni teológiai akadémia hallgatója. Ideérkezésére emlékezve írja később: „Boldogult apám ... kocsin hozott fel Pápáról teológusnak Sopronba. Balfőn állomást tartottunk. Elvezetett egy kúthoz. Éktelen szagos, kénese vize volt, egy kortyot sem tudtam belőle lenyelni. Ő pedig a kút fölé hajolva, mohón és sokat ivott belőle, mint kisgyermek az anyatejből. Most megértem. A szülőföld édességét szívta belőle.” Ez a mondat nemcsak a szülőföld szeretetéről, hanem az akkori utazás körülményeiről is tanúskodik. Sopronban három évig tartott a „bölcsező-teológiai képzés”, ahogyan akkoriban nevezték. Szorgalmas tanulására, de anyagi körülményeire is vonatkozhat mondata: „az ősi Fabricius-ház második emeletére kerültem nevelőnek a Mesterházy fiú mellé.” Ekkor már eljegyezte magát az egyháztörténéssel is. Soproni ta-

nulmányait befejezve a bázeli egyetem ösztöndíjára jelentkezett. Figyelemreméltó Karsay Sándor püspök néhány mondata a bázeli ösztöndíjjal kapcsolatban: „Az ifjú ajánlatára csak azt jegyzem meg, hogy jelen teológusaink közt kétségtelenül a legjelesebb. Atyja szegény köteles Pápán. Unokája az egykori balfi lelkésznek. Egy igen jeles egyházi férfit várok belőle, mert ahhoz minden nemes tulajdonsággal bír.” Sikerült is kijutnia, az 1885/86-os tanévet töltötte itt.

A huszonöt éves fiatal embert Karsay Sándor püspök 1886-ban szentelte lelkésszé Győrben. Ezután jöttek a kápláni évek: 1886 szeptemberétől 1887 márciusáig Sárváron, majd 1887 márciusától 1888 májusáig Győrött volt segédlelkész. Nem tartom véletlennek a győri szolgálatot a püspök mellett, Karsay püspöknek előbb idézett ajánlóleveleire gondolva.

(Folytatás az 7. oldalon.)

Bencze András püspökjelölt bemutatkozása

A vadállatokat inkább ösztökéljétek, hogy sírommá váljanak, és semmit ne hagyjanak meg testemből, nehogy halottként bárkinek terhére legyek.

Ignatios levele a rómaiaknak

Szeretett Testvéreim a Jézus Krisztusban!

Bemutatkozásomat Antióchia második püspökének, Ignatiosnak szavaival kezdem, aki leveleiben bizonyoságot tesz a püspöki szolgálat Jézustól kapott küldetéséről, és akinek leveleiben a püspöki, presbiteri, diakónusi tisztség egysege, egymásra épült szolgálata is hangsúlyt kap. Egyházszervezeti modellje mellett inkább példa számomra az Ignatiosban élő vágy, hogy sem életében, sem halálában Krisztust el ne takarja.

Családom

Budapesten születtem 1960. november 5-én, négygyermekes család harmadik gyermekeként. Ha áldásokról emlékezem meg, ha nem is ezer ízig, ám három nemzedékre visszalátok, és hálával fedezem fel magamban és testvéreimben szüleim, nagyszüleim örökségét. A lelkeszi hivatást, mint példát és életformát is tőlük kaptam. A bibliaolvasás, az imádság, a vendégszeretet és az alázattal ékesített elkötelezettség példái ők számunkra.

Hálás vagyok Istennek, hogy ifjúkori élményeimet újra átélhetem feleségem és gyermekeim körében. 1988-ban kötöttünk házasságot Varga Timeával. Feleségem tanító. Iskolai munkája mellett hitoktatóként szolgál gyülekezetünkben. Gyermekeink közül Réka gyógyszerészhallgató, Veronika tanítóképzőbe jár Budapesten. Anna Rebeka idén a gimnázium 9. osztályát végzi.

Nemcsak egyéni életemben, hanem szolgálatomban is meghatározó számomra a család. Ezért köszönetet mondok az Úrnak, hogy elhivatásomat erősítik és gazdagítják gyermekeink, és hogy a Házas Hétféle Lelkiségi Mozgalmon keresztül feleségemmel közösen tapasztaltuk meg a Lélek egybeszerkesztő erejét.

Gyülekezet

Isten háza népébe hívott engem keresztségemben, és ezt a konfirmációban is megerősítette. Így vált családom mellett családommá mindenkorai gyülekezetem. Hálás vagyok Istennek azért, mert Lélekkel megáldott emberekkel vett körül ebben a tágabb családban is. Ők tudatosságot, gondolkodó, gyakorlati keresztyéniséget adtak például. A kelenföldi gyülekezet mellett a főtí kántorképző tanfolyam volt lelki formálódásom helye.

Székesfehérvárra kerülve Nagy Tibor elődöm áldott munkájára építve gyülekezeti alkalmak mellett házi bibliaórákat is szerveztünk. Ebben az időben ugyanis nem volt a gyülekezetnek saját otthona. Ma több mint harminc munkatársunk van. A hittanórákon kívül tíz közösség működik a gyülekezetben. Az elmúlt években öt fiatal kapott elhívást a lelkeszi szolgálatra. A szórványmunka is megerősödött. Az elmúlt huszonhat évben felépítettük gyülekezeti házunkat, templomunk teljesen megújult, orgonát építettünk, létrehoztuk az Egymásért Élő Alapítványt, amely jelentős szociális munkát végez, és családi napközit indítottunk el. Tizenöt éve negyedévente kiadjuk gyülekezeti körlevelünket. Testvéri kapcsolatot ápolunk a finnországi és a németországi testvér-gyülekezeteinkkel. Ezek a szolgálatok szükségszerűen erősí-

tik a gyülekezeti közösséget, és csak úgy működhetnek, ha Krisztustól kapott hivatással, egymás iránti szeretettel dolgozunk, tudva, hogy eszközök vagyunk Isten országának építésében.

Elhívás

Ha visszatekintek lelkeszi indulásomra, csakugyan arra kaptam elhívást, amit a fehérvári gyülekezetben próbálunk megélni: Jó Jézus körül együtt lenni. A régi elhívás nem változott, a szavak tartalma kapott pontosabb értelmet. Amit régebben kellemesnek, kívánatosnak mondtam – a jót –, azt most inkább üdvösségesnek, jövőre tekintőnek, a valósághoz igazodónak mondanám. Azért ma is hozzátartozik ehhez lehetőség szerint a derű, a vitalitás.

Iskoláimat Budapesten végeztem. A József Attila Gimnáziumban tettem érettségi vizsgát. Az Evangélikus Teológiai Akadémia végzése mellett szereztem középfokú nyelvvizsgát francia nyelvből. Teológiai évfolyamtársaim körében formálta Isten a hitemet, személyiségemet.

Magaménak érzem, amit Pál apostolnak így mondott az Úr: „Elég neked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz.” (2Kor 12,9). Lelkesszé dr. Nagy Gyula püspök avatott 1984 augusztusában. Fiatal lelkesként szerkesztettem az Evangélikus Élet ifjúsági rovatát, az egyházmegye ifjúsági, majd missziói előadója voltam. A MEVISZ alakuló ülésén vettem részt Budapesten, Szegeden és Székesfehérváron. Az 1989–90-es tanévben ösztöndíjat nyertem Genfben, ahol egyháztörténeti és újszövetségi előadásokat hallgattam. Hazatérve a zsinat tagja lettem. A második ciklusban a szolgálati bizottság

elnöki tiszttét is betöltöttem. 2000-től – esperesi szolgálatom miatt – nem vállaltam a zsinati tagságot. Meggyőződésem ugyanis, hogy nem szabad az egyházban tisztségeket halmozni, hanem a feladatokat meg kell osztanunk egymás között. 2006-ig egyházmegyénk esperese voltam. Ez a szolgálat érdekes kihívások elé állított, ezen keresztül Isten sok értékes emberrel ajándékozott meg, és megmutatta, hogy ha én tehetetlen vagyok is, neki nincs lehetetlen. Több, régóta konfliktusos helyzetből mutatott kiutat úgy, hogy közben az egymás iránti szeretetet megőrizte bennünk. A következő ciklusban nem vállaltam az újbóli jelölést. Úgy véltem, hogy váltott emberekkel lendületesebben működhetnek az egyházmegyék, és láttam, hogy az esperesi szolgálatom mellett hátrányt szenved gyülekezeti szolgálatom, elsősorban a személyes lelkigondozás.

A most folyó ciklusban egyházmegyénket képviselem az egyházkerületi közgyűlésben. Az utóbbi másfél évben püspökhelyettesként újból bekapcsolódtam az Esperesi Tanács munkájába.

Röviden igyekeztem bemutatkozni abban a tudatban, hogy nem én végeztem, amit végeztem, hanem Krisztusnak bennem élő Lelke. Egyedül ő tesz alkalmassá minket a szolgálatra. Hogy a püspöki szolgálatra jelöltséget kaptam, azt a reményt is kelti bennem, hogy minden hibám ellenére meglátásdók rajtam a Krisztus dicsősége. Hála legyen ezért Istennek! Őbenne bízva fogadtam el a jelöltséget.

Erős vár a mi Istenünk!

Székesfehérvár, 2011. január 9.

Bencze András

Szemerei János püspökjelölt bemutatkozása

„Nem azé, aki akarja, és nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” (Rm 9,16)

Gyökereim

1963-ban születtem a Fejér megyei Lajoskomáromban, egy tízgyermekes család hetedik tagjaként. Édesapám kertész agronómusként dolgozott, édesanyám főállású édesanyaként a nagy családot látta el. Mindketten kántori szolgálatot végeztek a lajoskomáromi gyülekezetben. Felmenőim között található dunántúli német és magyar ajkú, de alföldi szlovák evangélikusok is.

Tanulmányaim

Általános iskolába szülőfalumban jártam, a középiskolát Székesfehérváron, a Ságvári Endre Gép és Híradástechnikai Szakközépiskola számítástechnikai tagozatán végeztem. 1982-ban jelentkeztem az Evangélikus Teológiai Akadémiára. Tanulmányaim befejeztével 1987-ben szigorlatoztam.

Családom

1987-ben kötöttem házasságot Szigethy Enikővel. Feleségem gyógypedagógus-vak szakos tanár. Jelenleg a dél-dunántúli régióban élő felnőtt vakok és gyengénlátók rehabilitációját segítő Ki-Látás Alapítvány szakmai vezetője. E mellett részmunkaidőben vak és szellemi fogyatékos gyermekek utazó tanáraként dolgozik. Három gyermekünk: Márton (1988) és Eszter (1989) Budapesten egyetemista, Gergő (1993) pedig Kaposváron középiskolás.

Lelkészi szolgálatom

Tordas-Gyúró 1987–1994

Dr. Nagy Gyula püspök 1987 júliusában ordinált, majd a Fejér megyei Tordásra helyezett segédlelkésznek. Megbízásom a szomszédos Gyúró gondozására is kiterjedt. Mindkét gyülekezetben megválasztottak, és be is iktattak. A lelkészi szolgálat mellett bőségesen volt alkalmam beleköszölni a „gyakorlati teológiába” is. Otlétem ideje alatt renováltuk mindkét gyülekezet templomát, és mindkét parókián komoly korszerűsítési munkákat végeztünk el. A két gyülekezetben eltöltött hét gyönyörű év élményei, emlékei folyamatosan kísérek.

Kaposvár 1994-től

1994-ben a kaposvári evangélikusok meghívására a somogyi megyeszékhelyre kerültem lelkésznek. Fizikai és lelki építkezést egyszerre kellett végezni. Első feladatul egy közösségi élet gyakorlására alkalmas gyülekezeti házat kellett kialakítanunk, ami a gyülekezetnek a templomépítés óta dédelgetett terve volt. A régi parókia átalakításával és egy új lelkészlakás létesítésével sikerült kialakítani egy kedves gyülekezeti központot, amelyet azóta gyermekek, énekkarosok, bibliaórák és ifjak csoportjai népesítenek be. A lelkész igazi örömét az adja, amikor a rábízottak megértenek és megéreznek valamit Isten szeretetéből. Ezért nagy öröm számomra, hogy gyülekezetünkben három fiatal tanul az Evangélikus Hittudományi Egyetemen, egy negyedik pedig most készül felvételizni.

Főiskolai oktatásban

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem és a kaposvári Csokonai Vitéz Mihály Tanítóképző Főiskola közötti megállapodás alapján kihelyezett evangélikus hitoktatóképző szak működött Kaposváron. Ennek a tagozatnak kilenc évig (1994–2003-ig) tanára, tagozatvezetője és egyszemélyi felelőse voltam. A hitoktatójelölteknek bibliai, egyháztörténelmi,

egyházismereti, rendszeres és gyakorlati tárgyakat, valamint hitvallási irataink ismeretét tanítottam. Végzőseink valamennyien megállták helyüket az Evangélikus Hittudományi Egyetem professzorai által tartott záróvizsgán. Büszke vagyok arra, hogy ezt a kicsi, vezetésem alatt működő tagozatot a MAB 2001-ben komoly vizsgálat után akkreditálta. Sajnos a tagozat nem volt rentábilis, ezért a képzést 2003-ban megszüntettük.

Esperesi szolgálatom

A Somogy-Zalai Egyházmegye gyülekezetei először 2000-ben választottak esperessé. Székfoglalómban a bizalom erősítését, a tiszta viszonyok kialakítását és a hatékonyabb működés segítését jelöltem meg kiemelt teendőként.

E szerint élünk. Egyházmegyénkben őszinte kommunikáció és bizalmi légkör van. Sikerült felszámolni a gyülekezeteinkben észlelt összes beteg helyzetet. A problémákat nem söpörtük a szőnyeg alá, hanem kezeltük. Úgy ítélem meg, hogy gyülekezeteink hatékonyabb működéséhez is komoly segítséget tudunk nyújtani. Gyülekezeteink és lelkészeink a szakmai ismeret igénylő területeken igénybe vehették az egyházmegye által felkért (és részben finanszírozott) segítőköt, pl. az adminisztráció, az adóbevallások, valamint a beruházásaik területén. Gyülekezetcentrikus gondolkodásom szerint az egyházban mindennek a ránk bízott emberekért és velük harmóniában kell történnie. Ezért kényszerültem arra, hogy szót emeljek a liturgiai reform egyoldalúsága és a gyülekezeti tagok érzékenységének rendszeres figyelmen kívül hagyása ellen. A 2006-os általános tisztújítás alkalmával egyházmegyénk gyülekezeteinek egyhangú

támogatása újabb hat évre esperessé választott. Jelenleg egyházkerületünkben én vagyok az egyetlen esperes, aki második ciklusban, immár tizenegy éve végzem ezt a szolgálatot.

A közelmúltban két országos jelentőségű ügy helyes irányba terelésében vállaltam szerepet. A Szolidaritási Alap bevezetése gyülekezetek tucatjait lehetetlenítette volna el. Egyházmegyénk lelkészeivel közösen egy működőképes, „gyülekezetbarát” megoldást ajánlottunk a törvényalkotók figyelmébe. Az MVH-s pályázatok ügyében egyházmegyénk elnökségének kezdeményezésével (kerületünk elnökségének és egyházmegyéinek támogatásával) sikerült a zsinaton elérni egy olyan döntést, ami a nyertes gyülekezeteknek kaput nyitott a pályázatokon elnyert több mint 700 millió Ft-os pályázati összeg gyülekezeti felhasználására. E nélkül a már elnyert támogatások elvesztek volna!

Országos presbitériumi tagság

Egyházunk legfőbb végrehajtó testületében 2006-tól a kerület lelkészi képviselőjeként veszek részt. Ebben a szolgálatban közelről látom egyházunk működését, gazdálkodását, döntéshozatali mechanizmusait. Azóta folyamatos rálátásom van minden fontos és aktuális közegyházi ügyre.

További információk:

- ha többet szeretne tudni rólam és gondolkodásomról
- ha érdeklí, milyen más közegyházi, társadalmi szolgálatokat végeztem
- ha szívesen olvasna publikációimból és igehirdetéseimből
- ha kíváncsi püspökjelölti terveimre, akkor tekintse meg a www.szemereijanost.hu címen elérhető honlapomat.

Tisztelettel:

Szemerei János

HOGYAN ÉRTHETNÉM...?

A vízkereszti időszak (népies nevén a farsang) ritkán tárul fel a maga teljes mondanivalójával számunkra az egyházi esztendőben. Húsvét változó időpontja miatt ugyanis a vízkereszti idő hossza is változik: korlátozódhat csupán két hétre, de lehet – úgy, mint ebben az évben – hat vasárnapot magába foglaló időszak is.

Most alkalmas tehát a pillanat arra, hogy végigköves- sük az egyes vasárnapok mondanivalóját, rácsodálkoz- zunk arra, hogy a Lélek adta bölcsesség mennyire meg- mutatkozik az eleink által felépített gondolatmenetben, és

mindez segítségünkre legyen abban, hogy az istentiszte- letre indulva még jobban, még mélyebben megértsük az Isten igehirdetésben hozzánk szóló szavát, és befogadjuk azt hitünk növekedésére.

Ezért ajánlom szeretettel olvasóinknak az alábbi cikk elolvasását!

Isó Dorottya (ev. lelkész, rovatvezető, Veszprém)

A dicsőséges Isten

A vízkereszt ünnepe utáni időszak még a karácsonyi ünnepekör- ház tartozik, annak a záró időszaka. Maga az ünnep, vízkereszt, közvetlenül karácsonyhoz kapcsolódik, görög elnevezése epifánia, ami azt jelenti: felragyogás, Isten dicsőségének Krisztusban történt megjelenését hirdeti. Krisztus kinyilatkoztatja Isten dicsőségét a világban minden népnek, erre utal a napkeleti bölcsek látogatásának leírása, de feltárja az egész Szentháromság titkát is a Jordánban történt megkeresztelése alkalmával. Az ünnep utáni időszaknak, ahogyan Jánosy Lajos professzor írja, „minden vasárnapja az Isten Fiának dicsőségét ragyogja; mindegyik egészen konkrét vonatkozá- sokban szolgálja karácsony-epifánia misztériumát, és egyre tágulóbb horizontban mutatja meg az értünk testbe jött Messiás isteni dicső- ségének epifániáját a hit szemének látására.” A vasárnapok ősi evangéliumai mutatják meg leginkább ezt a dicsőséges felragyogást, ezért ezeket az igeszakaszokat fogjuk most sorra venni.

Az első vasárnap evangéliumi szakasza Lukács evangéliumából az a történet, amikor a 12 éves Jézus a szüleivel húsvét ünnepére Jeruzsálembé megy. (Lk 2, 41–52) József és Mária az ünnep elmúl- tával hazafelé indulnak, a gyermek Jézus azonban nincs velük, és ezt ők észre sem veszik. Csak később, egy nap múltán kezdik keresni a rokonok között, mert azt gondolják, hogy ott van. Mivel azonban nem találták, visszaindulnak Jeruzsálembé, és végigjárják a várost, végül a templomban találják meg. Jézus ott az ószövetségi temp- lomban nyilatkoztatta ki Isten dicsőségét. Ahol a mózesi törvény szerint az áldozatbemutatás is folyik, most az újszövetség kinyilat- koztatója, az Isten Fia jelenik meg a tanítómesterek között, és „min- denki csodálkozott értelmén és feleletein.” Dicsősége még rejtett, a szülők sem értik azt, mit mond: „nem tudtátok, hogy az én Atyám házában kell lennem?” Ezek után hallgat rájuk, hazamegy velük, és engedelmisségekben is isteni dicsősége mutatkozik meg.

A második vasárnap evangéliuma egy lakodalmas házhoz visz bennünket, ahová Mária a hivatalos, de meghívták Jézust is tanítvá- nyaival együtt. (Jn 2, 1–11) Mindannyian ott ülnek a megterített asztalnál. Egyszer csak Jézushoz odafordul Mária azzal a hírrel, hogy elfogyott a vendéglátó család bora. Jézus először elhárítja a megkeresést, hogy jelezze: nem emberi igények, elvárások és időbe- li meghatározások befolyásolják Isten dicsőségének megjelenését, de aztán, mikor elérkezettnek látja az időt, szól a szolgáltnak, hogy töltsék tele a hatalmas kövedreket vízzel, és merítve azokból vigye- nek kóstolót a násznagynak. Jézus, az Isten dicsőségének kinyilat- koztatója, először tesz csodát, hogy lássák: őbenne az Isten kegyel- mesen jelen van. Ezzel megszenteli a templom után az emberi kö- zösséget, a családot, az otthont.

A vízkereszt ünnepe utáni időszak harmadik vasárnapján a be- tegségeken, emberi gyengeségeken felülkerekedő, isteni hatalommal rendelkező Úr mutatja meg dicsőségét a két gyógyítási történetet bemutató evangéliumban. (Mt 8, 1–13) Az akkor gyógyíthatatlan betegségnek számító lepra Jézus szavára letisztul a betegről. A gyógyult embert elküldő jézusi szóból: „menj el, mutasd meg maga-

dat a papnak, és ajánld fel az áldozati ajándékot ... bizonyággal ne- kik”, egyértelműen kitűnik, hogy őbenne a Messiás jött el, akiben Isten dicsősége van jelen a világban az emberek között, hiszen még nem volt olyan, aki meggyógyult volna ebből a betegségből! Az evangéliumi szakasz második részében az Izráelt megszégyenítő hittel rendelkező pogány római százados áll előttünk, aki hisz a Jézusban megjelent teremtő isteni igének, ezzel hirdette a názareti Mester páratlan személyét és hatalmát. Komoly figyelmeztetést tartalmaz az evangélium, hogy végzetesen megcsal a saját alkalmas- ságában, kiválasztottságában bízó és nem az Isten dicsőséges, ha- talmas ígéjét meghirdető Krisztusra hagyatkozó hit!

Az időszak negyedik vasárnapján a természet erőit kezében tar- tó, felettük hatalmat gyakorló Úr dicsősége jelenik meg. (Mt 8, 23– 27) Szavára megszűnik a vihar, eláll a szél, és kisimul a háborgó tenger vize. A hajóban levő tanítványok megmenekülnek. Biztató, megnyugtató ígéret ez az egyház számára, hiszen minden kétség nélkül tudhatjuk, hogy a világban a bűn miatt jelen levő minden romboló, gonosz erőn az Úr Krisztus megvédi és megtartja népét! Ahogy a tanítványok figyelmét eltérítette, így a miénket is eltérítheti az Úrtól a pusztulással fenyegető vihar, az erős szél, a tajtékzó hul- lámok, az egyházban csak struktúrát és anyagi lehetőségeket látó szemlélet, a világi értékeken tájékozódó gondolkodás. Ha kicsinyhi- tőségünk miatt nem az Úrra figyelünk, nem rajta tájékozódunk, és segítségért nem hozzá menekülünk, nincs esélyünk a megmaradásra!

Az ötödik vasárnap evangéliumi példázata a gonosz erők ártó magvetésével szemben is a végeredmény bizonyosságában biztos és nyugodt Úrra fordítja a figyelmünket. (Mt 13, 24–30) A jó magot vető Úr dicsősége abban nyilvánul meg, hogy tudja, és ezt velünk is tudatni akarja, hogy az ő magvetése beérik, és betakarításra kerül az aratáskor. Azonban azt is egyértelművé teszi, hogy a gonosz műkö- dése nyomán a jót szennyező rossz is kerül a jó mag közé. A kettőt fontos megkülönböztetni, tudni, hogy ki, mi a jó, és ki, mi a rossz, de szétválasztásra és a rossz kiirtására csak mindenek végén, az utolsó ítélet alkalmával kerül sor! Addig azonban a kettő együtt van, és a jó mag, Krisztus országa és annak dicsősége rejtett ebben a világban.

Az utolsó, az időszakot záró vasárnap evangéliuma a mai rend alapján Jézus megdicsőülésének története. (Mt 17, 1–9) Az emberré lett isteni ige igazi, teljes dicsősége nyilvánul meg a hegyen a három tanítvány számára. Ők is csak akkor, abban a kivételes pillanatban láthatták ezt, sem előtte, sem utána nem. Nem is beszélhettek róla mindaddig, amíg a halálon aratott győzelem meg nem történik. A megdicsőülés hegyéről lefelé vezető út Jézus számára a szenvedés, a Golgota hegye felé vezet. Ott teljesedik be Isten ígérete, hogy le- győzi a bűnt és a halált. Jézus személyének titka a kereszten tárul fel, és húsvét győzelmes fényében ragyog előttünk: Krisztus feltá- madt és él örökké! Az ő dicsőségét hirdették az apostolok, hirdessük mi is egész életünkkel!

Isó Zoltán (ev. lelkész, Veszprém)

(Folytatás a 3. oldalról)

A következő nagy mérföldkő: 1888 Puszta-vám (régi nevén Ondód). 27 éves korában Payr Sándor ennek a gyülekezetnek meghívott lelkésze. Tartalmas és szorgalmas lelkes munkája mellett említést érdemel az általa bevezetett és szerkesztett német nyelvű énekeskönyv, a Christliches Gesangbuch zum Gebrauch für die evangelische Gemeinde Ondod (Keresztyén énekeskönyv az ondódi evangélikus egyházközség használatára), amelyet 1891-ben (Payr Sándor akkor már nem itt szolgált) adott ki az ondódi egyházközség saját költségén. A gyülekezet addig az 1762-es pozsonyi énekeskönyvet használata. Egységes, az egész országban elrendelt német énekeskönyv ebben az időben nem volt. Az ondódiak éneklés iránti igényét jelzi, hogy ezzel egyidejűleg bevezettek egy magyar énekeskönyvet is, amely 1891-ben újraszerezte és kiadott változatban „Keresztyén énekeskönyv” néven került a hívek kezébe.

1889-ben kapott meghívást a soproni teológiai akadémia egyháztörténeti tanszékére. Elfogadta a meghívást, és lelkiismeretesen tanította az egyháztörténetet, újtestamentumi történeteket és ótestamentumi ismereteket is. Eddigi ismereteink szerint első publikációi: 1888-ban egy nekrológ, majd egy riport „Iskolaavató Ondód-Puszta-Vámon” címmel. A meghívás évében pedig három részes írása jelent meg A magyar protestáns vallásos költészet ügye napjainkban címmel az Evangélikus Népisola nevű lapunkban. A 28 éves fiatalember azonban egyre ismertebb lett, előadásait egészen biztos a rá jellemző szorgalommal és lendülettel kezdte meg. De még ugyanebben az évben is – tehát amikor visszalépett a tanári állásából – folytatta tanulmányait, és több cikket, tanulmányt írt. „Mindenki várakozással tekintett a nagykézsültségű fiatal tanár munkálkodása elé” – olvassuk a Harangszó 1931-es számában.

Fél év sem telt el azonban, amikor váratlanul megjelent Karsay püspök győri dolgozószobájában, és bejelentette, hogy a teológiai tanári állásáról tisztelettel lemond. Mi okozta ezt a váratlan fordulatot? Bizonyára sok lelki tusa előzte meg a döntését. Többen úgy hallották tőle, hogy nem érezte meg magát eléggé felkészültnek a professzori tisztségre. Erre hivatkozott Karsay püspöknek is lemondása indoklásául. Közismert szerénysége valószínűvé is teszi ennek az oknak valódiságát. Van azonban olyan forrás is, amely elmondja, hogy első óráinak egyikén észrevette, hogy a hátsó padokban ülő hallgatók figyelés helyett mással foglalkoznak. Ekkor felállt volna e szavakkal: „Akik a tudományos munkát csak ennyire becsülik, azoknak én nem tartok előadást.” Sok-sok évvel később – állítólag – a pusztavámiai azt mesélték egy szupplikáló teológusnak, hogy nekik a szőlőkben sétálva a professzor egy harmadik verziót is elmondott. Ezek szerint egy alkalommal a „tiszteendő ifjúság” verebeket fogott, és elrejtette a professzor katedrájának fiókjában. Előadás előtt kihúzva a fiókot, a verebek kiröpültek belőle, ez nevetést váltott ki. Akármelyik változatot tekintjük, elgondolkoztató történet mind a katedráról, mind a hallgatók padjaiból tekintve! Tény, Pusztavámon utódja hirtelen meghalt, s így mód nyílt a nehéz döntésre; otthagya a teológiát, 1895-ben visszament gyülekezetébe.

Gyurátz Ferenc 1895-től állt püspökként a Dunántúli Egyházkerület élén. Payr Sándor 1896 márciusáig szolgált a pusztavámi gyülekezetben, majd elfogadta Gyurátz Ferencnek meghívását a püspöki titkári és másodlelkézi állásra szülővárosában Pápán. „A Pápán töltött esztendő értékes benyomásokkal gazdagították lelkét. Gyurátz Ferenc lelkes és püspöki, igehirdetői, pásztori és tanítói munkájának közvetlen szemlélése mindenkor gazdag életindítás volt, a vele együttműködés pedig fokozott hivatásra való eltökélést és teljes életfelajánlást jelentett. Payr Sándor még ennél is többet kapott: kivívta magának Gyurátz Ferenc barátságát” – írta Kapi Béla püspök a már említett Harangszó-cikkben. Ennek a tiszteletnek és barátságának gyümölcse az 1931-ben megjelent nagy monográfiája a tisztelt és szeretett püspökről.

1899 szeptemberében újból elfoglalta a soproni teológiai akadémia tanári székét. Amikor később az Erzsébet Tudományegyetem Sopronba helyezett hittudományi fakultása indult, Payr Sándor kinevezést kapott a nyilvános rendes egyetemi tanári munkára. Elkezdődött a hihetetlenül gazdag professzori munka.

Alpár Geyza 1924–2010

2010. december 22-én, türelemmel és Isten iránti töretlen bizalommal viselt betegség következtében elhunyt Alpár Geyza evangélikus lelkész. Csak mintegy húsz esztendeig volt lelkész, és ennek során szolgálata egyetlen városra, Sopronra, ott is elsősorban az evangélikus Líceumra korlátozódott. Bár Budapesten született, életét nagyrészt Sopronban töltötte. Édesapja, Alpár Géza gépészmérnök volt, akit korán elvesztett, édesanyja Varga Margit viszont százévesen halt meg. Sokfelé tanult és dolgozott, de 1949-ben az államhatalom akaratából mindent meg kellett szakítania.

A Szentírás már fiatalon érdekelte, és annak üzenetét leginkább a protestáns igehirdetésekben érezte megszólalni, ezért érlelődött meg benne a kritika a római katolikus egyház iránt. Istenkeresésében az 1950. év jelentett fordulópontot, amikor egy barátja révén kapcsolatba került Budaker Oszkár soproni lelkésszel, aki lelkipásztora és tanítója lett egy személyben. Az ő indíttatására járt gyenedi konferenciákra, és kezdte meg teológiai tanulmányait, amelyek csak 1953-ig tartottak, mert ekkor egyik napról a másikra, indoklás nélkül eltávolították az akadémiairól. Feleségével, Balassa Évával és leánygyermekükkel Sopronba költöztek, ahol a Győr-Sopron-Ebenfurt Vasúttársaságnál helyezkedett el, innen is ment nyugdíjba 1985-ben. Időközben elvesztette feleségét, majd 1978-ban házasságot kötött Szála Erzsébettel. Két házasságából két leánygyermek és öt unokája származott.

Rehabilitációja után befejezte teológiai tanulmányait, D. Szabik Imre püspök 1991. augusztus 11-én avatta lelkésszé Sopronban. Ettől kezdve az éppen akkor újrainduló Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Liceum) hittanára lett, s itt végezte nagy hatású szolgálatát. Tudatosan felvállalta diákjai lelkigondozását is. Egyházkerületünkben sok egykori tanítványa szolgál lelkészként.

Búcsúztatása 2010. december 30-án volt a soproni evangélikus templomban. Ravatalánál veje, Jakob Kruse loipersbachi lelkész és egykori tanítványa, e sorok írója szolgált.

Wagner Szilárd

Szolga-Tőkés Sándor 1958–2010

1958-ban született Kolozsváron. Érettségi után a karosszerialakatos szakmát tanulta ki, és Sepsiszentgyörgyön dolgozott. Huszonevesen fél év alatt veszítette el szüleit. 1981-ben feleségül vette Tőkés Juditot.

Kolozsváron egyszer egy buszmegállóban rátámadtak, és súlyosan bántalmazták. Később, 1986-ban derült ki, hogy súlyos vesebetegségben szenved. Ekkor az orvosok két hetet „adtak neki”. Családja mindent megtett a gyógyulása érdekében, ennek reményében utazott Magyarországra. Az állomásról mentőautó vitte a kórházba. Hónapokig tartó kezelése alatt a csodával határos módon lelt testi és lelki otthonra. Hamarosan családja is utána jöhetett. Egy befogadó családnál – igehirdetést hallgatva – döntötte el, hogy lelkész szeretne lenni.

Teológiára való jelentkezését az akkori unitárius püspök nem támogatta. Sándor egy interjúban erről így fogalmazott: „*a püspök azt mondta, minék akarok én a teológián tanulni, amikor úgyszemint fogok addig élni, hogy befejezzem. Inkább menjek haza Erdélybe meghalni. Istennek a furcsa dolga, hogy azóta már a negyedik unitárius püspök van, én meg befejeztem a teológiát, és még mindig élek.*”

1993-ban végzett a teológián. Hite nem hagyta nyugodni. Saját elmondása szerint életéből hiányzott Krisztus. Hitre jutása után az unitárius püspök nem engedte szolgálni, így evangélikus lelkész lett.

Három éven keresztül járt dialízisre, miután vesét kapott. A Transzplantált Betegek Egyesületének tagjaként úszóként részt vett a vancouveri paralimpián.

Első szolgálati helye Ósagárd lett, majd tizenegy év után 2004-ben került Körmenre. Itt egy évvel később újra művekezelésre kellett járnia hat éven keresztül. 2008-ban kétszer is súlyos szívrohamot szenvedett. A vizsgálatok szerint a mája is beteg volt...

Megtehetné volna, hogy nyugdíjba vonul, de ő így is vállalta a szolgálatot. Karácsonykor még megadatott neki, hogy népes gyülekezet előtt szolgálhasson, tegyen bizonyosságot hitéről. Ez volt utolsó igehirdetése. December 30-án a szombathelyi kórházban dobant utolsó a szíve. Január 8-án búcsúztatták a körmenyi templomban. Családja, gyülekezte, felesége mellett két gyermeke is gyászolja.

Menyes Gyula

Tubán József (ev. lelkész, Csorna)

A püspöki hivatal kialakulásának története I.

Püspökválasztás előtt áll egyházkerületünk. Mielőtt felelős döntést hoznánk, ismerkedjünk meg dióhéjban a püspöki tisztség kialakulásának körülményeivel, annak történetével, változásaival.

A püspök kifejezés a görög *episzkoposz* szó alapján honosodott meg nyelvünkben. Eredetileg elsősorban egy közösség felügyelőjét, legfőbb vezetőjét nevezték így. Az Újszövetség ezzel a névvel illeti az egyes keresztény gyülekezetek elöljáróit (Fil 1,1; 1Tim 3,2kk; Titusz 1,7kk). A püspökök szerepe ebben az időben igen csak összetett volt: a gyülekezet jogi és gazdasági ügyeit is a kezükben tartották, ám elsődleges feladatuk mégis az ige hirdetése, a szentségek kiszolgáltatása, illetve a liturgia vezetése volt. A püspök szolgatársai a vének voltak, akiket görög eredetű szóval presbitereknek neveztek. Ők elsődlegesen szintén az istentisztelet liturgiájában kaptak szerepet.

Az ókor végére, amikor a kereszténység a legnagyobb létszámú, majd elfogadott, végül államvallássá emelt vallása lett a Római Birodalomnak, az egyház szervezete is idomult az új helyzethez. Mivel az addig főként a városokra jellemző kereszténység elterjedt a környező falvakban is, a városi gyülekezet vezetője, a püspök felhatalmazta a presbitereket, hogy szervezzék meg és vezessék a vidéki gyülekezeteket: mandátumot kaptak a liturgia vezetésére, az igehirdetésre és a szentségek kiszolgáltatására is. Így alakult ki a mai értelemben vett lelkészi hivatal. (Nyilván azért is éppen saját presbitereiket szentelték fel lelkésszé az ókori püspökök, nehogy önjelölt tanítók révén eretnokségek terjedjenek el a gyorsan és nagy tömegben keresztény hitre tért közösségekben.) A püspök ettől kezdve mind a mai napig egy nagyobb területi egység vezetője, a „pásztorok pásztora”, aki az egyház egységén öröklik, és akinek kiemelt és egyedüli joga a lelkészeket kiküldeni és felszentelni a szolgálatra.

A lutheri reformáció nem kívánt változtatni az egyház felépítésén, szemben a kálvini vonallal, amely végül eltörölte a püspöki hivatalt, és minden hatalmat a világiakból álló zsinatnak, illetve a gyülekezeteknek adott át. Az evangélikus egyház így úgynevezett episzkopális egyház maradt, amelyben nem a gyülekezetek, nem a világi testületek és nem a zsinat, hanem a püspök tartja a kezében az egyház legfőbb vezetését. Minthogy a reformáció korában a pápa által kinevezett püspökök jelentős része nem fogadta el a lutheri irányt, ezért a lutheránus lelkészek – természetesen nem a gyülekezetek és nem világiakból álló zsinatok – kénytelenek voltak maguk közül új püspököket választani. Így történt ez hazánkban is.

A XVIII–XIX. századra egyértelmű és erőteljes református hatásra a Magyarországi Evangélikus Egyházban egyre inkább háttérbe szorult a püspöki tisztség kiemelt és jelképes funkciója, és egyre inkább már csak az egyházkerület legfőbb tisztségviselőjét látták benne. Ezzel párhuzamosan alakultak ki és jutottak egyre nagyobb szerephez a világi tisztségek, illetve magát a püspököt is gyakorlatilag alárendelték a részben világiakból álló zsinatnak. Mai egyházi struktúránk lényegében ezt a helyzetet rögzíti, noha ez inkább a református, mint a lutheri gondolkodást tükrözi.

Ady Endre (1877–1919)

INTÉS AZ ŐRZŐKHÖZ

Őrzők, vigyázzatok a strázsán,
Csillag-szórók az éjszakák,
Szent-János-bogarak a kertben,
Emlékek elmúlt nyarakon,
Flórenc nyarán s összekeverten
Bucsúztató őszi Lidónak
Emlékei a hajnali
Párás, dísz-kócos tánci termen,
Történt szépek, éltek és voltak,
Kik még nem halhatnak soha,
Őrzött elevenek és holtak,
Szívek távoli mosolya,
Reátok néz, aggódva, árván,
Őrzők: vigyázzatok a strázsán.

Őrzők, vigyázzatok a strázsán,
Az Élet él és élni akar,
Nem azért adott annyi szépet,
Hogy átvádoljanak most rajta
Véres s ostoba feneségek.
Oly szomorú embernek lenni
S szörnyűek az állat-hős igék
S a csillag-szóró éjszakák
Ma sem engedik feledtetni
Az ember Szépbe-szótt hitét
S akik még vagytok, őrzön, árván,
Őrzők: vigyázzatok a strázsán.

Bízzuk minden dolgunkat Istenre, és kérjük őt szüntelenül, hogy ő kormányozzon, ő irányítson és segítsen bennünket, kicsiny és nagy dolgokban egyaránt, és ne engedje, hogy a mi eszünkkel és belátásunkkal fogjunk valamihez. Mert ennek nem lesz szerencsés vége, és nem is lesz kedves Isten előtt.

Dr. Luther Márton

Előfizetési lehetőség az egyházkerületi könyvről

Az egyházkerület történetét bemutató kétszer 500 oldalas kiadvány CD melléklettel – az előzetes kalkuláció szerint – 2000 forintba fog kerülni. A lelkészi hivatalokban lehet előjegyezni 1000 forint előleg befizetésével!

Joób Olivér (ny. ev. lelkész, Unterengstringen/Svájc – Himod)

„Szent igédnek fáklyafénye...”

Gondolatok a vasárnapok ünnepi igéi alapján

VÍZKERESZT ÜNNEPE UTÁN UTOLSÓ VASÁRNAP HETE

„Isten gyújtott világosságot a mi szívünkben, hogy Jézus Krisztus arcán felismerjük az ő dicsőségének ragyogását.” (2Kor 4,6)

Amikor Finnországban ösztöndíjas voltam, a teológusokkal meglátogattunk egy diakóniai intézetet. Ott egy mozgássérült férfitől kaptam egy ajándékot. Egy finoman megmunkált talpon álló falapot, melyre szép betűkkel ezt égette rá: „Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.” Ez a mélyen hívő ember az etióp kincstárnok szavaival saját hitét vallotta meg, és úgy adta ezt az alapvető hitvallást tovább.

Nem mindenki jut el erre a hitre, és aki eljut, az nem magától ismeri fel Jézus isteni dicsőségét.

Erre a látásra Isten segít azzal, hogy világosságot gyújt a szívünkben. Ugyanaz az Isten, aki a világ teremtésekor kimondta, hogy „Legyen világosság!” A világ és az ember újjáteremtésének fontos mozzanata ez, amikor Isten helyreállítja az ember elveszített látóképességét, mellyel az ő dicsőségét, igazságát, kegyelmét képes felismerni. Ez a megvilágosodás Isten Lelkének munkája, a hit ébredésének mozzanata, amikor felragyog számunkra Jézus Krisztus elrejtett dicsősége.

Pál apostol számára a damaszkuszi úton villant fel a mennyei fény, amely által eljutott Krisztus megismerésére és odaadó szolgálatára. Attól kezdve – mint drága kincset – őrizte a szívébe áradt világosságot, Krisztus ismeretét. Ez határozta meg életét, ez adta apostoli szolgálatának dicsőségét, evangéliumhirdetésének hitelét. Mindennek igazolásául írja le az őt ért rágalmmal szemben a fenti mondatot.

Adjunk hálát Istennek, ha a mi szívünkben is világosságot gyújtott! Jézus Krisztus dicsőségét – mint üvegcserépek a napot – tükrözhetjük, hogy másoknak is felragyogjon.

HETVENED VASÁRNAP HETE

„Az Isten lélek, és akik imádják, azoknak lélekben és igazságban kell imádniuk.” (Jn 4,24)

Korunk kommunikációs robbanása ennek az új szónak a születését is magával hozta: elérhetőség. Az emberek nem egyszerűen a címüket, a telefonszámukat, hanem az elérhetőségüket adják meg egymásnak, ami elsősorban a drótpostacímet jelenti.

A fenti ismert, sokat idézett igében Jézus Isten elérhetőségét adja meg. A samáriai asszonnyal való beszélgetése során teszi ezt a kijelentést. Ez asszony Isten imádásának helyére kérdez rá, Jézus pedig annak lehetséges módjáról ad felvilágosítást. A lényeg nem a „hol”, hanem a „hogyan”.

Ez az információ szorosan összefügg Isten létének titkával: „az Isten lélek”. Tehát egészen más, mint minden ebben a világban. Számunkra felfoghatatlan és elérhetetlen. Mégis odafordulhatunk hozzá, és kapcsolatot tarthatunk vele, de egyedül az általa megadott módon: „lélekben és igazságban”.

Ez a két kulcsszó nem az emberi lélekre és nem emberi, e világi igazságra vonatkozik. A kettő jelentéstartalma hasonló. Lélekben úgy fordulhatunk Istenhez, hogy a Jézus Krisztuson keresztül az Atya felé megnyitott utat a Szentlélek által igénybe vesszük. Igazságban pedig úgy közeledhetünk Istenhez, hogy a Jézus Krisztuson keresztül megismert Atyát a Szentlélek által megszólítjuk és kérjük. A Szentlélek által való közeledés, imádság gyermeki bizodalmat, hitet jelent.

Jézus Krisztus nemcsak közölte, hanem meg is teremtette számunkra Isten elérhetőségét. Így tarthatunk kapcsolatot az Atyával az ige, az úrvacsora és az imádság által. A Szentlélek biztat, hogy eze-

ket igénybe vegyük, sőt segít erőtlenségünkön, és maga is esedezik értünk.

HATVANAD VASÁRNAP HETE

„Isten sokszor és sokféleképpen szólott az atyáknak a próféták által, ez utolsó időkből pedig szólott nekünk az ő Fia által.” (Zsid 1,1–2)

Az újkor kezdetét nem mindenki köti azonos évszámhoz. Ki-ki más-más jelentős történelmi eseményhez kapcsolja, mint például a könyvnyomtatás feltalálásához, Amerika felfedezéséhez vagy a reformáció elindulásához.

A Zsidókhöz írt levél szerzője számára nem volt kétséges, hogy az emberiség történelmének új korszaka mikor kezdődött. Jézus eljövételével köszöntött ránk az új kor, mégpedig az utolsó idő, az idők vége.

Ezt a merész kijelentést a szerző a levél megírásával, annak logikus felépítésével és szigorú érvelésével bizonyítja. Módszere kettős. Egyfelől összehasonlítja a régi kort az újjal, másfelől kiemeli az új korszak főszereplőjének egyedülálló voltát. Ezt a gondolatmenetet figyelhetjük meg a levél első mondatában is.

Istennek az emberhez való közeledése, lényének és szándékának feltárása úgy történik, hogy szól hozzánk. Az Ószövetség megőrizte Istennek kiválasztott embereihez és választott népéhez intézett szavait. Erre a gyűjteményre valóban a sokszínűség és a gazdagság jellemző. Jelentőségét azonban az Újszövetség felől nyeri, amelyben Isten Fia által szólt. Szava ott nemcsak közvetlenebb, hitelesebb, hanem a végérvényes, utolsó szó is. Mást, többet nem várhatunk!

Örüljünk viszont és ujjongjunk, hogy az új kor gyermekei lehetünk! Hogy Isten Fia szavát olvashatjuk, hallgathatjuk. Hogy Isten Fia üdvösséget szerző munkájának gyümölcsében részesülhetünk. Jézus szavának és a róla szóló bizonyágtételnek a megbecsülésével tudatosíthatjuk, hogy az utolsó időket, a döntő időt éljük.

ÖTVENED VASÁRNAP HETE

„Áldott legyen az Úr neve örökkön-örökké, mert övé a bölcsesség és az erő.” (Dán 2,20)

Igy kezdődik egy zoltárszerű dicséret, amely imameghallgatásért érzett hálából fakadt. Dániel rendkívüli helyzetben, sajátos ügyben kérte és kapta Isten segítségét. Ezért ad hálát. Nagy volt a tét, nagy volt a hite, nagy a hálája.

A babiloni fogságban Dániel és három társa a királyi udvarba került. Miután mindenféle tudományban magas szintre jutottak, az udvari bölcsékkel együtt a király szolgálatába állhattak. Amikor Nabukadneccár, a király álmot látott, bölcssei nem tudták elmondani az álmot és annak magyarázatát, ezért a király megparancsolta, hogy végezzék ki őket Dániellel együtt. Ekkor Dániel megígérte a királynak, hogy megadja a választ, csak időt kér. Hazamenve társaival együtt leborult Isten előtt, és kérte, hogy mentse meg mindnyájukat, és fedje fel az álmot. Ekkor éjszakai látomásban a titok lepleződött Dániel előtt. Megtudta, mit álmódott a király, és mi az álom jelentése, s mielőtt ez beigazolódott volna, Isten dicséretébe kezdett.

A királynak tett ígéret, a közös imádság és a látomás után rögtön felhangzó dicséret Dániel bátor hitének jele. Hálaénekének már az első sora is Isten egyedülálló, fenséges voltát dicséri, akié „a bölcsesség és az erő”, vagyis a hatalom.

Amit a világi bölcsesség nem képes nyújtani, amit emberi ész fel sem foghat, azt Isten csodálatos módon feltárja a hozzá forduló embereknek. Ez a titok Krisztus ismerete. Őt tette Isten számunkra bölcsességgé. Általa lehetünk bölcsék az üdvösségre.

Nem kellene-e ezért őt nekünk is áldani és magasztalni?

Aranykonfirmáció Ecseny

Kedves levelet kaptam egy volt tanítványomtól, akit 50 évvel ezelőtt az ecsenyi gyülekezet templomában konfirmáltam több társával együtt. Ezt írja a nyugdíjas nagymama:

Kedves Tisztelendő úr!

Ígéretemhez híven, szeretettel küldöm Önnek az október 9-én megrendezett konfirmációs emlékünnepen készült fényképeket. A templom bejárata előtt állók névsora (a mellékelt képen) balról jobbra haladva a következő: 1. sor – Prateser Katalin, Kőszeghyne Raczkó Zsuzsanna lelkész, Horváth Ilona. 2. sor – Dombrova Erzsébet, Knettel Erzsébet, Velter János, Bernhardt Imre.

Nagyon sajnáljuk, hogy Ön nem tudott részt venni ezen az ünnepen...

Horváth Ilona Tatabánya

Én is sajnálom, de imádságban gondolok Rátok, családokat tagjaira, gyermekeitekre és unokáitokra, hogy együtt tudjatok hálát adni Istennek gondviselő szeretetéért, a keresztségben kapott és a konfirmációban elfogadott megváltás tényéért. Imádkozom azért a csodálatos ajándékért, hogy mint nyugdíjasok, öletekbe véve a legkisebb unokát is, legyen időtök együtt örülni és erősödni az „anyaszentegyház ölében”, gyülekezetetek közösségében, az ige hallgatásában és megélésében!

Ezt kívánom Nektek, aki több mint fél évszázada énekelhette és kérhette a gyülekezettel együtt: Jövel, Szentlélek Úristen...

Szimon János
konfirmáló lelkészetek

(E rövid írás közzétételével célom a hitébresztés és a hitben való személyes erősítés, valamint a megkonfirmáltakon keresztül történő gyülekezetépítés.)

Meghívó EKME közgyűlésre

Az Evangélikus Külmisziói Egyesület (EKME)

2011. február 19-én, szombaton

tartja – csendesnappal egybekötött – közgyűlését a

Budapest Deák téri evangélikus gyülekezet nagytermében

(Budapest, Deák tér 4.)

A közgyűlésen D. Szebik Imre ny. evangélikus püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke előadással szolgál Misszió és önkéntesség címmel. A délutáni részben a magyarországi koreai missziói gyülekezet lelkészei Kim Pál lelkész vezetésével tartanak vetített képes beszámolót missziói munkájukról.

Az alkalom 10 órától kb. 15 óráig tart.

Minden érdeklődőt szeretettel vár az EKME vezetősége!

Göllner Pál (gyülekezeti tag, Budapest-Zugló)

Életek és énekek

Jer, dicsérjük Istent (EÉ 40)

A pestis (fekete halál) 1347-től mintegy négyszáz éven át pusztított Európa-szerte. A német Martin Rinckart (1586–1649) szülővárosában, Eilenburgban (Lipcsé közelében) volt gyülekezeti lelkész, amikor 1637-ben pestis dühöngött azon a vidéken. A járvánnyal együtt az éhínség is megérkezett. Azokban a hónapokban a lelkész házról házra járt, és segített, vigasztalt, gyógyított minden rászoruló. A járvány alatt pedig 4500 embert temetett el.

Nem sokkal a járvány után újabb kemény megpróbáltatása volt a lakosságnak. A harmincéves háború (1618–48) végén a hadak háromszor vonultak át azon a területen. A lelkész többször megmentette a várost a fosztogatástól, a súlyos hadisarcotól. Egyik esetben, amikor az elszegényedett város képtelen volt kifizetni a kivetett hadisarcot, de a tábornok nem engedett a követeléséből, a lelkész alkalmi könyörgő istentiszteletre hívott mindenkit, helybelit és betolakodó katonát egyaránt: „Jöjjetek, kedves testvéreim. Embereknél nem találunk könyörületet, meneküljünk az Úrhoz!” Letérdelve, alázattal könyörgött az Úrhoz, majd együtt énekeltek a nyomorúságban. A tábornok megindult ezen a magatartáson, és a sarcot jelentősen csökkentette. Rinckartnak ugyan tekintélyes alakja volt, mégsem fellépésében bízott, hanem Urában, aki most sem hagyta őt és híveit magukra.

A lelkész és családja az éhezés és félelmek nyomorúságos napjaiban rendszeresen elmondták az apokrif (nem hiteles) bibliai könyv, Jézus, Sirák fia könyve 50,22–24. verseit:

*„Most tehát áldjátok mindenek Istenét,
ki hatalmas dolgokat cselekszik mindenütt,
aki felmagasztalja életünk napjait az anyaméhtől fogva,
és irgalmassága szerint bánik velünk.
Adja nekünk ő a szív örömét,
legyen békeség napjainkban,
Izráelen minden napon és mindörökké!
Hűséges maradjon hozzánk irgalma,
és váltson meg minket életünk idején!”*

Ezt az ígérst dolgozta fel Rinckart költői módon a későbbi ének szövegeként (kiegészítve egy dicsőítő versszakkal): „Jer, dicsérjük Istent szívvel, szájjal, lélekkel” (németül: Nun danket alle Gott, „tót” nyelven: Nuž Bohu děkujeme). Az ének dallamát J. Crüger szerezte. A XVII. század végére már széles körben elterjedt az ének. Később zenei feldolgozásai születettek, így pl. Bachtól, Mendelssohntól, sőt Liszt Ferentől is.

Több feltételezés is van az ének, ill. a szöveg keletkezéséről. Összefüggésbe hozzák a harmincéves háborúval és annak befejezésével is, de talán legmegbízhatóbb az az álláspont, hogy azt Rinckart a drága Ágostai hitvallásunk megszületésének 100. évfordulójára írta.

Néhány életrajzi adat Rinckarttól. Apja kádármester volt. A fiú Lipcsében tanult, énekelte a Tamás-kórusban is, majd ugyanebben a városban járt egyetemre. Először kántor volt Eislebenben (Luther szülővárosában), majd tanárkodott ugyanott. Végül lelkészként szülővárosában végezte szolgálatát a harmincéves háború idején. Később esperes is lett. Számos éneket írt, de egyéb műveket is, így pl. drámákat Lutherről.

Az ének hírnevét igazán az 1757. december 5-én lezajlott leutheni csata alapozta meg. Az alsó-sziléziai (ma lengyelországi) Leuthen helység közelében a porosz seregek II. Frigyes király vezetésével győzelmet arattak az osztrákok felett. A csata utáni este letáboroztak a fáradt poroszok. Ekkor spontán módon rázendített a huszonöt ezer harcos a Jer, dicsérjük Istent kezdetű énekre. Megrázó lehetett, amint ez a hatalmas, alkalmi férfikórus elénekelte ezt a magaslató éneket. Nem meglepő, hogy a németek Leutheni éneknek is nevezik ezt az éneket.

Rinckart kedves ígéjével zárjuk a kis ismertetést: „Jó nekem, hogy megaláztál, azért, hogy megtanuljam rendeléseidet.” (Zsolt 119,71) – Lássuk meg mi is Isten jóságát, még abban is, ha nevelő keze nehezedik ránk!

Gyermekoldal

Kedves Gyerekek!

Köszönjük januári rejtvényünkre beküldött helyes megfejtéseiteket. A megoldás: 1590. Károli Gáspár, gönci lelkész és társai lefordították a teljes Bibliát, és ebben az évben adták ki Vízolyban. A protestáns egyházakban a mai napig többkevesebb módosítással – revideálással – elfogadottnak tekintik. Nagy Réka és Bálint még azt is megírták, hogy Mentskovits Bálint nyomdász nyomtatta ki kb. 800 példányban, három kötetben 2412 oldalon.

A pontszámok állása a második forduló után a következő:

Asbóth Lídia, Sopron (20)

Balás Dóra Katalin, Budapest (20)

Beledi hittanosok (20)

Fasori Evangélikus Gimnázium 6. o. hittanosai,

Budapest (20)

Nagy Bálint, Hegyeshalom (20)

Nagy Réka, Hegyeshalom (20)

Tapolcai Márton, Sopronnémeti (20)

Tapolcai Tamás, Sopronnémeti (20)

Tóth László, Lébény (20)

Kovács Anna, Csikvánd (10)

Sebestyén Ádám, Sopron (10)

Talán emlékeztek még rá, hogy a múlt hónapban bibliai időutazásra hívtalak benneteket. Most ne időben, hanem térben kalandozunk el együtt egészen egy lakatlan szigetig. Ha öt dolgot vihetnétek csak magatokkal az utazásra, milyen tárgyakat raknátok be feltétlenül a táskátokba? Valószínűnek tartom, hogy a mobiltelefon a legtöbbetknél szerepelne a listán. Az én gyerekkoromban még a vezetékes telefon is ritka volt, ma pedig már az emberek nagy része szinte nem tud létezni a mobilja nélkül.

Gondoljátok végig, mennyivel másabb lenne az életünk, ha mostantól a Bibliánkat ugyanúgy használnánk, és éppoly fontosnak tartanánk, mint a telefonunkat! Mindig magunkkal hordanánk a zsebünkben, a táskánkban, hogy kéznél legyen, amikor szükségünk van rá. Az ígéretekre úgy tekintenénk, mint az sms-ekre, és a nap folyamán többször bele-beleolvasnánk. Visszafordulnánk érte, ha véletlenül otthon vagy az iskolában felejténénk. Kétségbeesetten keresnénk, ha elhagynánk. Mindig velünk volna, ha utaznánk, és ha nehéz helyzetbe kerülünk, elsőként ezt vennénk kézbe. Ajándékként adnánk szeretteinknek. Úgy tartanánk magunknál, mintha nem tudnánk nélküle élni a mai modern világban.

Bármilyen furcsának is tűnik ez az összevetés, a Biblia tényleg hasonlít a telefonunkra, hisz mindkettőt kapcsolattartásra is használjuk. Manapság sokat beszélünk a kapcsolatokról, talán éppen azért, mert hiányoznak az életünkből, egyre több a magányos ember. A modern technikai berendezések segítségével a világ másik táján lévő emberekkel ismerkedünk, de vajon hányszor ülünk le a családtagjainkkal beszélgetni? Az internetes és telefonos üzenetváltások helyett személyes kapcsolattartásra lenne szükség. S ha egymással nincs időnk ezt megteremteni, akkor hogyan lennénk képesek Istennel kialakítani és fenntartani ezt?

Pedig az Úr újra és újra szól hozzánk, üzen nekünk, az övéinek akar tudni bennünket. Az, hogy a bűneink miatt megromlott kapcsolat a Mindenható és köztünk helyreállt, Jézus Krisztusnak köszönhető. Ezzel lehetővé tette azt, hogy mi is közeledjünk Istenhez, szóljunk hozzá, és választ is kap-

junk. Legyen eszközünk a Bibliánk abban, hogy ez a kapcsolat élő, hittel teli és gyümölcsöző legyen!

Miért jobb választás a Szentírás, mint a mobiltelefon? Mert soha nem kell a téroról miatt aggódnunk, mindig, mindenhol és minden ember számára használható. Nem merül le az akkumulátora, hisz Isten szeretete kimeríthetetlen. Ingyenesen hívható: Jézus Krisztus a kereszthalálával megfizette érte, helyettünk az árat. Kiontott vérével aláírta azt a szerződést, mely örökre szól...

Ézsaiás könyvének 55. fejezetében Isten hívó szaváról beszél. A rejtvény megfejtéséhez olvassátok el ezt a bibliai szakaszt!

1. feladat: Fejtsétek meg a mobiltelefonotok segítségével az egyik igevers első három szavát! Ha sms-ben küldeném el, a következő sorrendben kellene használnom a gombokat:

5	3	7	3	7	7	3	8	3	5	#	2	9	#	8	7	2	8
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

2. feladat: Keressétek meg és írjátok le, hogyan folytatódik ez az ige!

3. feladat: Párosítsátok az életünkben adódó nehézségeket azokkal az igehelyekkel, ahol a Biblia egy-egy bátorító üzenete szól hozzánk!

bánat	A
aggódás	B
félelem	C
csüggedés	D
megfáradás	E

1	Máté 6, 25
2	Zsoltár 42,6
3	Máté 5,4
4	Máté 11,28
5	Zsoltár 34,5

Megfejtésként az igeverset és a betű-szám párokat küldjétek be!

A helyes megfejtést beküldők pontokat gyűjtenek, és félévente kapnak komolyabb és értékesebb jutalmat júniusban, illetve decemberben. Erre egyrészt azért van szükség, mert egyre többen külditek be megfejtéseiteket, és ezáltal a kitartást és a rendszeres részvételt is honorálni tudjuk. Másrészt, mivel gyülekezeti hittanoscsoport is küld be megfejtéseket, őket nem egyénileg, hanem csoportosan szeretnénk megjutalmazni. A jutalom értéke a fél év alatt gyűjtött pontok számától függ.

Beküldési határidő: 2011. március 3.

Cím: Dunántúli Harangszó Szerkesztősége

9001 Győr Pf.: 1639

Várjuk megfejtéseiteket, jó fejtörést kívánva!

Kata néni

DUNÁNTÚLI HARANGSZÓ

Nyereményszelvény 2011. február

Név, életkor:.....

Lakcím:.....

A megfejtést külön lapra írjátok le! .....

Bajor–magyar konzultáció Győrött

A Magyarországi Evangélikus Egyház és a Bajor Evangélikus Egyház között közel két évtizeddel ezelőtt kötött megállapodás értelmében a két egyház vezetői évente összeülnek, hogy beszámoljanak egymásnak szolgálatukról. A 2010-es évet kiértékelő találkozóznak egyházunk adott otthont. Január 13. és 15. között Győrött, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület székházában volt a testvéri együttlét.

A vendégküldöttség vezetője Michael Martin egyházfőtanácsos, a bajor egyház ökumenikus és külügyi osztályának vezetője volt. Kíséretében jött Ulrich Zenker, a kelet-közép európai, így a magyar kapcsolatokért is felelős egyháztanácsos, Frank Seifert, a személyi ügyekért felelős egyháztanácsos, valamint Fritz Blanz diakóniai vezető, a kelet-közép európai régió kapcsolattartója. Egyházunkat a püspöki tanács tagjai – Gáncs Péter elnök-püspök, valamint Ittész János és dr. Fabiny Tamás – képviselték Kákay István országos irodai igazgatóval. Az ökumenikus és külügyi osztály részéről jelen volt továbbá a tanácskozáson Cselovszkyné dr. Tarr Klára osztályvezető és Révész Rita külügyi referens.

Az alkalom már január 13-án, csütörtökön délelőtt megkezdődött; ekkor Gregersen-Labossa György lelkész, egyházunk diakóniai bizottságának elnöke és Buda Annamária, a diakóniai osztály vezetője folytatott megbeszélést Fritz Blanzsal.

A munkaebédet követően bajor vendégeink Pannonhalmára ellátogattak, ahol – a bencés apátság megtekintése után – dr. Várszegi Asztrik püspök-főpát hivatalában látta vendégül az evangélikus küldöttséget.

A pénteki nap előadások következtek, melyeken a már említett diakóniai munka-

társak és egyházvezetők mellett részt vett Hajdó Ákos, egyházunk oktatási osztályának vezetője és Hesz Erzsébet, az osztály bajor–magyar kapcsolatokért felelős referense. (A kétoldalú kapcsolatok hazai referense a jövőben Révész Rita lesz). Jelen volt még Sztojanovics András, a Sareptatonthon vezetője, Hallgatóné Hajnal Judit, a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ igazgatója, továbbá Bolla Zsuzsanna, az evangelikus.hu szerkesztője.

Gáncs Péter elnök-püspök és Michael Martin aktuális egyházi helyzetjelentéseit

követően egyházunk említett szolgálati ágainak vezetői számoltak be munkájukról.

A szolgálatvezetők beszámolóit után a tanácskozás résztvevői felkeresték a győri Evangélikus Szeretetházat. Az intézményben terített asztalokkal várták a vendégeket, akiket dr. Szilvásyné Pereg Eszter igazgató tájékoztatott az aktuális tudnivalókról.

A bajor–magyar konzultáció délután Gregersen-Labossa György előadásával folytatódott, aki Erasmus és Luther reformációról és szabadságról vallott nézeteit elemezte. Fabiny Tamás püspök pedig arról beszélt, hogy hazai egyházunk miként készül a reformáció 500. évfordulójának mel-

tő megünneplésére. Addigra szeretnék újra kiadni Luther összes művét, és – az egyházi turizmus fellendítését elősegítendő – különböző zárandókútvonalatokat alakítanak ki.

Bolla Zsuzsanna újságíró a digitális könyvtárat, valamint a www.reformacio.500.hu elnevezésű honlapot mutatta be.

Az anyagi kérdésekkel és tervezéssel kapcsolatban előkerült, hogy az idei Fastenopfert – a bajor egyház adományát – a pusztaföldvári gyülekezetnek ígérték, amelynek lelkészlakásában nemrégiben tűz pusztított.

Péntek este a vendégek látogatást tettek a helyi zsinagógában, ahol a város három zenei intézményének – a zeneiskolának, a zeneművészeti szakközépiskolának és a főiskolának – a növendékei adtak rövid koncertet a vendégek tiszteletére.

A szombat reggeli program Michael Martin áhítatával kezdődött, majd Jánosa Attila győri evangélikus börtönlelkész és Mihályi Attila intézményparancsnok számolt be a Győr-Moson-Sopron Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben zajló börtönmissziós szolgálatról.

Az egyházvezetők közötti találkozó kiértékeléssel zárult, majd az elnökség megfogalmazta az idei év jelmondatát: A holnap egyháza cím azt hivatott kifejezni, hogy ebben az évben az a központi kérdés, hogy az iskolák, az ifjúság, a diakónia és a gyülekezetek miként tudnak hozzájárulni a jövő egyházképének formálódásához.

Menyes Gyula

Feladó: DUNÁNTÜLI HARANGSZÓ

Szerkesztősége

Győr

Pf.: 1639

9 0 0 1

NYOMTATVÁNY